herpy

PILEGIFTFRØER

Black-legged Poison Dart Frog

Phyllobates bicolor

Phyllobates bicolor er en gul til orange pilegiftfrø på 3-5 cm fra regnskoven i det vestlige Colombia, ofte med sorte eller grønlige ben. I naturen er den et af de giftigste dyr, man kender, men opdrættede dyr er ugiftige. Den er dristig, nysgerrig og næsten altid fremme, og den yngler villigt i terrariet.

Familie: Dendrobatidae Udgivet 15. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**3-5 cm** snude-kloak-længde
Vægt	**4,5 g**
Levetid	**6-20 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Hudgift i naturen	**Kraftig**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Øvet**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**På jorden**
Kønsmoden	**12 mdr.**
Æg pr. lægning	**4-30**
Klækning	**13-14 dage** ved 21-23 °C
Larvetid	**21-60 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Færdigfoder**
Yngelpleje	**Vogter æggene og bærer haletudserne**

PASNING

Min. terrarie	**50 × 50 × 50 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**21-25 °C**
Temperatur, nat	**18-21 °C**
Luftfugtighed	**70-100 %**
Vand	**Vandskål** dybde 1-2 cm
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter og små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Truet (EN)**

Står på CITES liste II (hele slægten Phyllobates), så handel over landegrænser kræver CITES-papirer, og sælgeren bør kunne dokumentere, at dyrene er lovligt opdrættet. EU-bilaget er ikke aflæst og er derfor udeladt.

Om arten

Phyllobates bicolor blev beskrevet af André Duméril og Gabriel Bibron i 1841. Artsnavnet betyder "tofarvet" og sigter til kontrasten mellem den gule til orange krop og de sorte, mørkeblå eller grønlige ben.

Voksne dyr måler oftest 3-4 cm fra snude til kloak, men angivelserne svinger: målinger af vilde dyr giver i gennemsnit 37 mm for hanner og 40 mm for hunner, største mål er 39 og 43 mm, og andre angivelser når op omkring 5 cm. Hunnerne er lidt større, men kønnene er næsten lige store. En voksen han vejer omkring 4,5 g. Huden er glat, hos nogle dyr let kornet på

ryggen. Farven går fra jordagtig orange til rent gult. Hos de fleste dyr er bug og lemmer sorte, men der findes også dyr, hvor lemmerne har samme farve som ryggen. Unge dyr er brune eller sorte og får først farven, efterhånden som de vokser. I hobbyen findes bl.a. formerne 'Green Leg' og 'Uraba'.

I naturen indeholder huden batrachotoxin, et af dyrerigets stærkeste giftstoffer, og arten regnes for den næstgiftigste pilegiftfrø efter *Phyllobates terribilis*. Giften blokerer nervernes og musklernes evne til at sende signaler og kan føre til kramper, hjerteflimmer og lammelse. Oprindelige folk i Colombia har brugt giften fra *Phyllobates*-frøer til pilespidser. Frøen danner ikke giften selv, men optager den eller dens forstadier fra føden i regnskoven, og præcis hvilke byttedyr der leverer den, er ikke afklaret. Opdrættede dyr, der vokser op på foderinsekter, mangler derfor giften og er ugiftige over for mennesker. Hudgift er sat til kraftig for dyr i naturen og til ingen for opdrættede dyr.

Vildfangne dyr er en helt anden sag. Hos *P. terribilis* er angivelserne uenige om, hvorvidt vildfangne dyr mister giften gradvist over flere måneder eller beholder en stor del af den på ubestemt tid, og selv små mængder kan være livsfarlige, hvis de kommer i munden eller i et sår. Er du det mindste i tvivl om et dyrs oprindelse, så behandl det som giftigt, og brug nitrilhandsker. Køb kun dokumenteret opdræt.

P. bicolor er tidligere blevet forvekslet med *P. terribilis*, og der findes krydsninger. I 1980'erne blev de to arter formentlig konsekvent blandet sammen, så ældre terrarielitteratur om *P. terribilis* handler sandsynligvis i virkeligheden om *P. bicolor*. *P. bicolor* kendes på den mindre størrelse, den mere orange ryg, de ofte sorte ben og bug og hannens højere kald (omkring 2.500 Hz mod 1.900 Hz). Bland aldrig forskellige *Phyllobates*-arter eller farveformer.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Udbredelse og levested

Phyllobates bicolor lever kun i det nordvestlige Colombia, i regnskovene på stillehavssiden af Andesbjergene. De fleste registrerede fund ligger i departementerne Risaralda og Chocó, dernæst Caldas, Cauca, Valle del Cauca og Antioquia. Enkelte fund fra andre lande stammer fra dyr i fangenskab eller fejlregistreringer.

Arten er vurderet som truet (EN) på IUCN's rødliste. De største trusler er skovrydning, tab af levesteder og forurening, og chytridsvamp udgør også en risiko. Enkelte zoologiske institutioner og et nationalpark-projekt i Colombia opdrætter arten som led i bevarelsesarbejde.

> **Oprindelig udbredelse:** Colombia.

LEVESTED

Phyllobates bicolor lever i varm og meget fugtig tropisk regnskov på skovbunden, ofte nær små vandløb og vandpytter. Temperaturen falder sjældent under 27 °C, og der falder mindst omkring 2.000 mm regn om året, flere steder langt mere, så skoven er grøn hele året.

Frøen er dagaktiv og bevæger sig i korte, hurtige hop gennem løvlaget, sjældent stille mere end et par sekunder. Takket være giften er den dristig og færdes åbent. Den kan klatre i buske og op ad mosbevoksede stammer. De fleste bestande yngler gentagne gange i løbet af regntiden, og haletudserne bæres til små vandsamlinger, fx i træhuller, bromelier eller bladhjørner på palmer.

Læs mere: Opdræt af haletudser

Pasning

TERRARIET

Et par *Phyllobates bicolor* skal have et regnskovsterrarie på mindst 50 × 50 × 50 cm. Regn med omkring 40 liter pr. voksent dyr, og giv en gruppe tilsvarende mere plads: en gruppe på ni dyr har ynglet regelmæssigt i et terrarie på 70 × 70 × 70 cm. Arten lever ved jorden, så gulvarealet tæller mest.

Indret med et drænlag af lecakugler på omkring 5 cm, en vandgennemtrængelig dug og omkring 5 cm veldrænende substrat, fx en blanding af bark, tørv, kul og kokosfibre. Øverst lægges et tyndt lag langfibret sphagnum og et godt lag ege- eller bøgeblade. Springhaler og bænkebidere i bunden holder den ren. Alle åbninger skal dækkes med net, som bananfluer ikke kan slippe igennem.

Plant tæt med planter, der tåler varme og fugt, og giv rødder, kork og flade sten som skjul og kaldepladser. Et velindkørt, beplantet terrarie kræver kun lidt rengøring: substratet skal først skiftes efter 3-5 år, så længe det ikke bliver vandmættet og lugter råddent, og nyt løv lægges på omkring hvert halve år.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Angivelserne for dagtemperaturen svinger fra 21-23 °C til 23-26 °C, så 21-25 °C er en sikker ramme. Om natten sænkes temperaturen 3-4 grader, til 18-21 °C. Arten kræver lavere temperaturer end *P. terribilis* og tåler korte kolde perioder ned til omkring 16 °C, men som alle pilegiftfrøer tåler den varme dårligt. Over 27 °C bliver det farligt, så undgå direkte sol og kraftige spots. Temperaturen behøver kun at svinge 1-2 grader over året, og der er ingen vinterhvile.

Brug et digitalt termometer med føler nede i terrariet. Varmemåtter og varmekabler er normalt ikke nødvendige; varmen kommer fra stuen og belysningen.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden skal ligge på 70-80 % midt på dagen og op mod 100 % morgen og aften. Et regnanlæg og et tågeanlæg på timer gør det lettest, og tågen får tydeligt frøerne til at kalde og bevæge sig. Blade og inventar skal kunne tørre op igen mellem sprøjtningerne, og bunden må ikke blive sumpet.

Brug osmosevand eller regnvand, så ruder og blade ikke får kalkpletter. Stillestående, konstant våd luft giver skimmel og bakterier, så sprøjtning og ventilation skal afstemmes.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

Arten sætter pris på en vandflade i terrariet. Giv en eller flere små vandskåle med 1-2 cm vand, som dyrene let kommer op af, eller et lille vandparti foran ruden med afløb, så vandet let kan skiftes.

Brug regnvand, osmosevand eller afkloreret vand. Padder optager vand og stoffer gennem huden, så sæbe, rengøringsmidler, håndcreme og insektmidler må aldrig komme i nærheden af terrariet. Skift vandet ofte, og skrub skålene med varmt vand uden sæbe. Haletudser opdrættes i egne beholdere (se Æg og haletudser).

LYS OG UVB

Lyset er først og fremmest til planterne. Lysstofrør eller LED i omkring 12 timer om dagen er nok. UVB er ikke dokumenteret som nødvendigt for arten, og hos den nært beslægtede *P. terribilis* ses ingen synlig forskel på dyr med og uden UV-lys. UVB er derfor valgfrit; vælger du det, så hold dig til Ferguson-zone 1, og sørg for skygge. Frøerne får deres D3-vitamin gennem tilskuddet på foderet.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Phyllobates bicolor foretrækker små foderdyr på højst omkring 3 mm. Grundfoderet er vingeløse bananfluer, suppleret med helt små fårekyllinger, bønnebiller, springhaler, bænkebidere, bladlus, rismelbiller, små voksmøllarver, larver af soldaterfluer og engplankton. Voksne dyr tager også lidt større bytte. I naturen lever arten af myrer, termitter, små biller og andre små leddyr i løvlaget.

Voksne frøer fodres omkring hver anden dag, unger dagligt. Arten æder meget gerne, ofte for gerne, og bliver let fed, så undgå overfodring. Pudr hvert foderdyr med et vitamin- og mineralpulver til padder, og hold egne kulturer af bananfluer og springhaler.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Phyllobates bicolor er dagaktiv, meget aktiv og nysgerrig og næsten altid til at se. Hannerne kalder højt med trillende, summende toner, nogle gange i flere dage ad gangen. Svarer en anden han, jager den kaldende han ham væk, og de kan brydes stående på bagbenene. Arten klarer sig fint både i par og i grupper, men i små grupper kan hunnerne slås. Til avl anbefales par.

Håndtér ikke dyrene. Opdrættede dyr er ugiftige, men huden er tynd, og salt, sæbe og creme fra hænderne kan skade den. Skal en frø flyttes, så lok den ind i en ren plastikbøtte. Vask hænder før og efter arbejde i terrariet, og brug nitrilhandsker, hvis du ikke er sikker på dyrenes oprindelse.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene er næsten lige store; hunnerne er lidt større, og hannerne kendes på kaldet. Dyrene bliver kønsmodne ved omkring 12 måneder. De første lægninger er ofte af ringe kvalitet og mugner, og hunnerne lægger flest gode æg fra andet til tredje år. Den sikreste vej til et par er at købe en lille gruppe ungdyr og lade dem vokse op sammen.

PARRING

I naturen yngler de fleste bestande gentagne gange i regntiden. Hannen kalder fra et blad eller en sten, og når en hun er lokket til, finder parret et fugtigt, skjult sted til æggene. Under parringen griber hannen hunnen under hagen, fordi de er næsten lige store, og han befrugter æggene, mens hun lægger dem.

Hvad der udløser ynglen i terrariet, er ikke dokumenteret for arten, men en kraftig regn- og tågerytme holder frøerne aktive og kaldende.

ÆG OG HALETUDSER

Angivelserne for antal æg svinger fra op til 15 til 4-30 pr. lægning, og arten kan være en flittig yngler. Æggene lægges i en geleagtig klump på et fugtigt, skjult sted i løvlaget, under sten eller på planter. Giv flere æglæggepladser, fx filmdåser eller halve kokosskaller med en lille indgang. En af forældrene vogter æggene, og når de klækker, sætter den sig i geleen, så haletudserne kan kravle op på ryggen, hvor de sidder fast i slim, indtil de kommer i vand.

Vil man opdrætte målrettet, tager man lægningen ud og lægger den i en lukket boks ved 21-23 °C, fugtig, men ikke under vand. Haletudserne opdrættes bedst hver for sig, fordi de æder hinanden, hvis der er for lidt foder; fodres de 3-4 gange dagligt, kan de også gå sammen. Brug blødt osmose- eller regnvand, og fodr med fint fiskefoder eller blandinger til haletudser. Vandet skiftes ofte.

METAMORFOSE

Æggene klækker efter 13-14 dage ved 21-23 °C. Larvetiden er dårligt dokumenteret: angivelserne svinger fra omkring tre uger til 1-2 måneder som hos *P. terribilis*, afhængigt af temperatur og foder.

Når alle fire ben er udviklet, er forvandlingen nær, selv om halen stadig er lang. Flyt haletudsen til en skråtstillet bøtte med låg og lufthuller, hvor 2-3 cm vand samler sig i den ene ende, så den lille frø selv kan kravle på land. Når den er kommet op, flyttes den til et opdrætsterrarie.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede unger er brune eller sorte og mere sky end de voksne, og de får først farven, efterhånden som de vokser. Hold dem i et lille terrarie med samme klima og indretning som de voksnes og et godt løvlag at gemme sig i. De første dage lever de af resterne fra halen. Derefter er springhaler og de mindste bananfluer det bedste foder, senere små fårekyllinger, altid pudret med vitamin- og mineralpulver. Fodr dagligt, og sorter ungerne efter størrelse efter nogle uger.

Sundhed og typiske fejl

Phyllobates bicolor er hårdfør, når klimaet er rigtigt. Typiske problemer er:

- Chytridsvamp (*Batrachochytrium dendrobatidis*), en alvorlig paddesygdom. Hold nye dyr i karantæne, og desinficer inventar, før det kommer i terrariet.
- Overophedning: langvarig varme over 27 °C stresser, og arten tåler varme dårligere end *P. terribilis*.
- Fedme, fordi arten æder meget gerne. Fodr ikke for ofte.
- Mangelsygdomme som bløde knogler og skæve ben, hvis foderet ikke pudres med vitaminer og mineraler.
- Mugne æg fra unge hunner. Det retter sig ofte, når hunnen bliver ældre.
- Parasitter, der giver vægttab trods god appetit. En afføringsprøve hos dyrlægen afslører dem.

Angivelserne for levealder svinger fra op til 6 år til 10-20 år i fangenskab, og enkelte dyr er blevet over 20 år. Kontakt en dyrlæge med forstand på padder, hvis en frø taber sig, holder op med at spise eller får sår eller misfarvninger på huden. Fortæl, hvis dyret er vildfanget, så dyrlægen kan tage sine forholdsregler over for giften.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.